

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 13.11.2004 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2005 do: 30.09.2008

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

594

VYHLÁŠKA

Ministerstva financií Slovenskej republiky

z 12. októbra 2004

**o používaní techník a nástrojov efektívneho riadenia investícií
majetku v podielovom fonde a o majetkovej angažovanosti**

Ministerstvo financií Slovenskej republiky podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

(1) Nástrojom na účel efektívneho riadenia investícií v majetku v podielovom fonde sa rozumie finančný derivát podľa § 5 písm. q) zákona, ktorý spĺňa podmienky podľa § 44 ods. 1 písm. g) zákona.

(2) Technikou na účel efektívneho riadenia investícií v majetku v podielovom fonde sa rozumie postup na obmedzenie rizík investovania majetku v podielovom fonde alebo na zabezpečenie proti vzniku straty na majetku v podielovom fonde, popísaný v štatúte, najmä repo obchod¹⁾ a obrátený repo obchod.²⁾

§ 2

Pre používanie techník a nástrojov podľa § 1 sa ustanovujú tieto obmedzenia:

- a) doba do uzavretia pozícií vo finančných derivátoch alebo do vyrovnaní repo obchodu neprekročí dobu, na ktorú bol podielový fond vytvorený,
- b) podkladové nástroje,³⁾ ktoré budú alebo by mohli byť predmetom plnenia z majetku v podielovom fonde odo dňa vzniku pozície vo finančnom deriváte až do dňa jej uzavretia, môžu byť len aktívami, do ktorých možno investovať majetok v podielovom fonde v súlade so zákonom a v súlade s investičnou stratégiou určenou štatútom,
- c) v prípade vypísaných opcí je výška záväzku vyplývajúca z opcie kúpiť podkladový nástroj do majetku v podielovom fonde alebo predať podkladový nástroj z majetku v podielovom fonde obmedzená, a to aj v prípade nepriaznivého vývoja cien podkladových nástrojov,
- d) zmluva zabezpečuje, že ku dňu ukončenia repo obchodu alebo obráteného repo obchodu bude pohľadávka vyplývajúca z takéhoto obchodu uhradená v prospech majetku v podielovom fonde,
- e) ako nástroj podľa § 1 možno použiť len finančný derivát, pri ktorom možno kedykoľvek určiť výšku záväzku alebo pohľadávky z pozície v tomto finančnom deriváte.

§ 3

Pri použití techník a nástrojov podľa § 1 sa ustanovujú tieto limity:

- a) majetková angažovanosť voči jednej zmluvnej strane (ďalej len „protistrana“) je najviac 10 % čistej hodnoty majetku v podielovom fonde,

- b) celková majetková angažovanosť vyplývajúca z ich použitia je najviac 20 % čistej hodnoty majetku v podielovom fonde; tento limit nemožno sčítavať s limitom podľa § 49 ods. 5 zákona.

§ 4

Pozícia vo finančných derivátoch vyjadruje hodnotu pohľadávky alebo záväzku vyplývajúcu z finančného derivátu, ktorý je v majetku v podielovom fonde. Pozícia vo finančnom deriváte, ktorá vyjadruje hodnotu pohľadávky vyplývajúcu z finančného derivátu, je dlhou pozíciou. Pozícia vo finančnom deriváte, ktorá vyjadruje hodnotu záväzku vyplývajúcu z finančného derivátu, je krátkou pozíciou.

§ 5

(1) Majetkovou angažovanosťou týkajúcou sa finančného derivátu sa rozumie hodnota rizika, ktorému je vystavený majetok v podielovom fonde v dôsledku pozície vo finančnom deriváte.

(2) Celková majetková angažovanosť týkajúca sa finančných derivátov sa vypočítava

- a) metódou záväzkového princípu podľa odseku 4 alebo
- b) ako maximálna výška možnej straty z pozícií vo finančných derivátoch určená s odbornou starostlivosťou na základe vlastného modelu určujúceho hodnotu v riziku (value-at-risk) (ďalej len „vlastný model“), ktorý spĺňa požiadavky podľa § 6.

(3) Metóda zvolená podľa odseku 2 sa bude používať po dobu určenú interným riadiacim aktom správcovskej spoločnosti, najmenej však po dobu, za ktorú sa podáva správa podľa § 49 ods. 2 zákona. Ak stratégia investovania majetku v podielovom fonde predpokladá investovanie do finančných derivátov, ktoré sú kombináciou finančných derivátov, alebo do derivátov, pri ktorých nemožno vzhľadom na ich povahu postupovať metódou záväzkového princípu, na výpočet celkovej majetkovej angažovanosti sa použije postup podľa odseku 2 písm. b).

(4) Pri použití metódy záväzkového princípu sa pozície vo finančných derivátoch rozložia na pozície v ich podkladových nástrojoch podľa charakteru príslušných finančných derivátov. V prípade futures,⁴⁾ forwardov⁵⁾ a swapov⁶⁾ sa pri výpočte majetkovej angažovanosti použijú trhové hodnoty pozícií v podkladových nástrojoch na trhoch, ktoré sú pre daný podkladový nástroj rozhodujúce. V prípade opcií sa na výpočet majetkovej angažovanosti môžu použiť aj delta ekvivalenty príslušných podkladových nástrojov týchto opcií.⁷⁾

(5) Majetková angažovanosť sa na účely výpočtu limitov podľa § 45 ods. 3 zákona vypočítava ako

- a) riziko obchodného partnera podľa osobitného predpisu,⁸⁾
- b) maximálna výška možnej straty z pozícií vo finančných derivátoch určená s odbornou starostlivosťou, ak by na protistranu bol vyhlásený konkurz alebo by sa inak stala neschopnou uhradiť svoje záväzky vyplývajúce z finančného derivátu, ku dňu výpočtu týchto limitov alebo
- c) hodnota finančného derivátu; ak trhová cena neexistuje alebo ju nemožno zistiť, použije sa teoretická cena.⁹⁾

(6) Na účely výpočtu podľa odseku 5 možno

- a) vzájomne započítať pozície vo finančných derivátoch voči jednej protistrane, ak je možnosť započítania dohodnutá v zmluve spĺňajúcej podmienky podľa osobitného predpisu¹⁰⁾ a ak bola táto zmluva predložená na posúdenie Úradu pre finančný trh,
- b) znížiť majetkovú angažovanosť voči protistrane o hodnotu záruky poskytnutej v prospech majetku v podielovom fonde, ak príslušný obchod vo finančnom deriváte je vyrovnávaný prostredníctvom systému zúčtovania a vyrovnania obchodov, ktoré vykonáva protistrana oprávnená vykonávať zúčtovanie a vyrovnanie obchodov, a ak záruka

1. je vo forme peňažných prostriedkov, vkladových listov alebo cenných papierov s rizikovou váhou 0 podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
2. je oceňovaná trhovými cenami a jej hodnota je vyššia ako hodnota rizika,
3. je dostatočne likvidná a je vystavená len zanedbateľným rizikám,
4. je v úschove u osoby bez majetkového prepojenia na príslušnú protistranu, alebo je zabezpečená proti následkom úpadku protistrany alebo tejto osoby,
5. môže byť správcovskou spoločnosťou kedykoľvek uplatnená v prospech podielového fondu.

§ 6

Vlastný model sa môže použiť na účely výpočtu majetkovej angažovanosti podľa § 5 ods. 2, ak spĺňa tieto podmienky:

- a) meria riziká s primeranou presnosťou,
- b) pravidelne sa uskutočňuje prísne stresové testovanie vlastného modelu (§ 7) a výsledky tohto testovania sú posudzované vedúcimi zamestnancami zodpovednými za riadenie rizík a zohľadňované pri zmenách pracovných postupov a určovaní limitov,
- c) najmenej jedenkrát za rok sa vykonáva posúdenie celkového systému riadenia rizík,
- d) hodnota v riziku sa počíta na dennej báze,
- e) na výpočet hodnoty v riziku sa používa jednostranný interval spoľahlivosti 99 %,
- f) minimálne obdobie, pre ktoré je vypočítaná hodnota v riziku vopred (holding period), je desať pracovných dní alebo kratšie obdobie, ale s korekciou na ekvivalent desiatich dní,
- g) historický rad pozorovaní na výpočet hodnoty v riziku je minimálne jeden rok alebo kratší historický rad pozorovaní, ak výrazne vzrastie cenová volatilita,
- h) dátové súbory sa obnovujú minimálne raz za tri mesiace,
- i) na výpočet hodnoty v riziku sa používa vlastný model založený na kovariančno-variančnej matici pozorovaní, na historickej simulácii dát alebo na simulácii Monte Carlo,
- j) presne vypočítava riziká spojené s opciami tak, aby zohľadňoval
 1. nelineárne cenové charakteristiky pozícií z opcií,
 2. pozície z opcií alebo pozície svojím charakterom podobné pozíciám z opcií ako pozície držané po dobu minimálne desať pracovných dní,
 3. súbor rizikových faktorov vyjadrujúcich vplyv volatility úrokových mier a cien podkladových nástrojov opcií na hodnotu opcií, teda rizík Vega, Delta a Gamma,
- k) denne sa určuje hodnota rizika ako vyššia z hodnoty v riziku z predchádzajúceho dňa alebo priemernej dennej hodnoty v riziku za predchádzajúcich 60 pracovných dní; vyššia hodnota sa vynásobí multiplikačným faktorom podľa písmena l),
- l) minimálna hodnota multiplikačného faktora je 3; hodnota multiplikačného faktora sa zvyšuje o hodnotu plus faktora podľa osobitného predpisu¹²⁾ v závislosti od počtu prekročení v priebehu posledných 250 pracovných dní; prekročením sa rozumie jednodenná zmena hodnoty portfólia, ktorá je vyššia ako hodnota v riziku vypočítaná vlastným modelom,
- m) na účely určenia plus faktora prekročenia podľa písmena l) sa vyhodnocujú minimálne jedenkrát za štvrtrok a vypočítavajú sa pomocou programu spätného testovania,
- n) sleduje sa presnosť a fungovanie vlastného modelu pomocou programu spätného testovania; program spätného testovania určuje pre každý pracovný deň porovnanie jednodňovej hodnoty v riziku vygenerovanej vlastným modelom s rozdielom medzi teoretickou hodnotou majetku v podielovom fonde pre nasledujúci deň a skutočnou hodnotou majetku v podielovom fonde v daný deň,
- o) program spätného testovania správcovská spoločnosť zlepšuje, ak neposkytuje dostatočne presné údaje,
- p) spĺňa dodatočné kvantitatívne požiadavky na vlastné modely podľa osobitného predpisu,¹³⁾

- q) zohľadňuje kritériá pre špecifikáciu faktorov trhových rizík podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾
- r) správa audítora o overení presnosti vlastného modelu predložená Úradu pre finančný trh obsahuje najmä vyjadrenie, či
1. konštrukcia vlastného modelu je primeraná investičnej stratégii investovania majetku v podielovom fonde,
 2. vlastný model spĺňa požiadavky podľa písmen a) až q),
 3. možno vykonávať stresové testovanie podľa § 7,
 4. vlastný model poskytuje spoľahlivú informáciu o hodnote trhových rizík,
- s) vedie sa písomná dokumentácia, ktorá obsahuje
1. popis všetkých významných častí vlastného modelu,
 2. metodiku merania rizík,
 3. popis koncepcie vlastného modelu a jeho prevádzkové detaily,
 4. odôvodnenie výberu používanej metodiky merania a riadenia rizík,
 5. detailný popis teoretických východísk pre zvolený vlastný model, použité predpoklady a matematickú alebo empirickú základňu pre použité parametre tohto modelu, používané premenné a zdroje dát pre tento model,
 6. popis používaných metód pre odhady,
 7. popis zodpovedností jednotlivých útvarov správcovskej spoločnosti pri používaní vlastného modelu v procese merania a riadenia rizík,
 8. popis postupu schvaľovania vlastného modelu v správcovskej spoločnosti a postupu prehodnocovania vlastného modelu,
 9. výsledky stresového testovania a programu spätného testovania, ktoré preukazujú, že vlastný model spoľahlivo odhaduje mieru rizika,
 10. históriu hlavných zmien vo vlastnom modeli a popis zmien od jeho posledného prehodnocovania,
 11. štatistické postupy pre prehodnocovanie výberu vysvetľujúcich premenných,
 12. popis okolností, pri ktorých vlastný model nebude fungovať efektívne.

§ 7

(1) Stresové testovanie, ktoré je podmienkou použitia vlastného modelu na účely výpočtu majetkovej angažovanosti podľa § 5 ods. 2, zahŕňa stresové scenáre a stresové kvalitatívne testy a stresové kvantitatívne testy. Stresové testovanie slúži na identifikáciu udalostí a vplyvov, ktoré majú významný vplyv na majetok v podielovom fonde.

(2) Stresové scenáre zohľadňujú faktory, ktoré môžu zapríčiniť straty alebo zisky alebo môžu sťažiť riadenie rizík. Stresové scenáre zahŕňajú udalosti s nízkou pravdepodobnosťou ich výskytu vo výpočte všetkých druhov trhového rizika. Stresové scenáre vysvetľujú vplyv uvedených udalostí na pozície, ktoré majú lineárnu aj nelineárnu cenovú charakteristiku.

(3) Stresové kvalitatívne testy identifikujú možnosti zníženia rizík a ochrany majetku v podielovom fonde pred možnými stratami. Stresové kvantitatívne testy identifikujú možné vplyvy pohybov reálnych cien, úrokových mier, volatilit, korelácií a iných trhových faktorov na majetok v podielovom fonde.

§ 8

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2005.

Ivan Mikloš v. r.

- 1) § 2 písm. l) vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 559/2002 Z. z. o primeranosti vlastných zdrojov obchodníkov s cennými papiermi v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 2) § 2 písm. m) vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 3) § 2 písm. e) vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 4) § 2 písm. p) vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 5) § 2 písm. q) vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 6) § 2 písm. r) vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 7) § 15 ods. 5 vyhlášky č. 559/2002 Z. z. v znení vyhlášky č. 753/2002 Z. z.
- 8) § 24 vyhlášky č. 559/2002 Z. z.
- 9) § 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 611/2003 Z. z. o spôsobe určenia hodnoty cenných papierov, nástrojov peňažného trhu a derivátov v majetku v podielovom fonde.
- 10) § 10 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2004 o primeranosti vlastných zdrojov financovania bánk (oznámenie č. 36/2004 Z. z.).
- 11) § 9 opatrenia č. 4/2004 (oznámenie č. 36/2004 Z. z.).
- 12) Príloha č.1 k opatreniu č. 4/2004 (oznámenie č. 36/2004 Z. z.).
- 13) § 39 opatrenia č. 4/2004 (oznámenie č. 36/2004 Z. z.).
- 14) § 37 opatrenia č. 4/2004 (oznámenie č. 36/2004 Z. z.).

